

Kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä niihin puuttuminen Kartanonrannan päiväkodissa

kesäkuuta 2020

Näin me päiväkodissa käsittelemme kiusaamis- ja ristiriitatilanteita

- ❖ Kasvattaja käsittelee välittömästi jokaisen ristiriitatilanteen
- ❖ Tilannetta käsittelee se kasvattaja, joka näkee tilanteen.
- ❖ Tilanne tutkitaan ja selvitetään tuoreeltaan.
- ❖ Muistamme empaattisuuden asian käsittelyssä. Miltä kiusatusta/ kiusaajasta tuntuu? Emme etsi syntipukkia.
- ❖ Kasvattaja kuuntelee tilanteessa molempia osapuolia ja auttaa lapsia nimeämään tunteensa ja sanoittamaan tilanteen; Mitä tapahtui? Mitkä teot ja tunteet johtivat riitaan? Miltä tuntui? Mitä olisi voinut tehdä toisin? Mitä teemme, että näin ei tapahdu uudelleen? Miltä tuntuu kun riita on sovittu ja anteeksi annettu?
- ❖ Kasvattaja ohjaa lapsia tekemään sovinnon ja huomioi lasten omat näkemykset ja ehdotukset siitä, miten teot voisi hyvittää (anteeksipyyntö/ rikotun leikin korjaaminen/joku muu tilanteeseen sopiva) Mikäli lapselta vaaditaan anteeksipyyntöä, täytyy varmistaa, että lapsi ymmärtää mitä hän on pyytämässä anteeksi. Esikoululainen sanoittaa mitä pyytää anteeksi. Myös anteeksi antamisen tärkeydestä puhutaan lasten kanssa.
- ❖ Kasvattaja siirtyy sivummalle tarkkailemaan sovinnontekoa.
- ❖ Kasvattaja tarkistaa hetken kuluttua, miten sopu löytyi ja mitkä ovat tunnelmat. Jos lapset eivät ole löytäneet sopua, kasvattaja liittyy avuksi.

Ohjaamme lapsia sopimaan riitojaan; "EI RIIDELLÄ!" -sääntö

- ❖ Sano heti "Ei riidellä!", kun huomaat, että teille on tullut/tulossa riita
- ❖ Jos olet itse käyttäytynyt huonosti, pyydä anteeksi.
- ❖ Jos kaveri on käyttäytynyt huonosti, kerro mistä sinä et pidä Sano selkeästi "Ei!", jos kaverin teot tuntuvat sinusta pahoilta.
- ❖ Keksikää yhdessä, miten leikkiä pitäisi muuttaa, että se tuntuisi molemmista mukavalta.
- ❖ Hae aikuinen apuun, jos sinusta tuntuu, että et yksin selviä TAI sinua suututtaa kovasti ja tekee mieli esim. lyödä.

Kun lapsi on käyttäytynyt aggressiivisesti tai esimerkiksi rikkonut toisten leikin?

- ❖ Tilanne pysäytetään, lapsen kanssa siirrytään muualle rauhoittumaan.
- ❖ Kasvattaja sanoittaa lapsen tunteita lapsen kanssa - piirtäminen ja kuvat apuna.
- ❖ Kasvattaja asettuu lapsen asemaan, vaikka tämä olisi toiminut väärin. "Sinua suututtaa"
- ❖ Selvitetään lapselle tunteen ja toiminnan välinen ero. "Vaikka suututtaa, ei voi rikkoa toisen tekemää tornia"
- ❖ Kasvattaja ohjaa lasta asettumaan toisen lapsen asemaan "Miltähän Miskasta tuntui, kun."
- ❖ Autetaan lasta korjaamaan väärin tehty asia, autetaan ymmärtämään ja hyvittämään se. Asianosaiset voivat pohtia hyvittämistapaa yhdessä.

Lapset jättävät pari lasta leikin ulkopuolelle?

- ❖ Kasvattaja juttelee kaikkien osapuolten kanssa.
- ❖ Sanoitetaan leikin ulkopuolelle jääneen lapsen tunteita muille. Kerrotaan, että leikin ulkopuolelle on ikävää jäädä. Kasvattaja tarvittaessa ohjaa ja leikkii mukana: "Tarvittaisiinko tähän kotiin vaikka apulainen?"
- ❖ Seurataan tilanteen etenemistä: onnistuuko leikki yhdessä?

Huom! Lapsilla on kuitenkin oikeus leikkirauhaan, joten aina ei kaikkia tarvitse ottaa mukaan leikkiin. Tällöin on aikuisen vastuulla keksiä leikin ulkopuolella oleville jotain muuta leikkiä/mielekästä tekemistä.

Mitä jos edellä mainitut toimenpiteet eivät riitä?

Jos epätoivottua käytöstä esiintyy laajemmin ryhmässä ja anteeksipyyntö ei riitä, otamme käyttöön **mietintätauon** ja helmipalkkiojärjestelmän. Kun lapsi on lyönyt tms. hän tulee saman tien istumaan yhden kasvattajan kanssa yhteisesti sovituksi ajaksi (esim. 15 min esikoululaisilla). Kun lapsi on rauhoittunut, keskustelemme lapsen kanssa tapahtuneesta (kts. miten käsitellään kiusaamistilanteita). Sovitaan etukäteen ryhmän kanssa, missä tauko tapahtuu sisätiloissa ollessa ja missä ulkona. Jos tilanteessa ei voi jäädä tauolle, sovitaan, milloin tauko tapahtuu esim. välipalan jälkeen ennen leikkejä. Tauon jälkeen lapsi pyytää anteeksi ellei sitä ole jo tehty.

Tämän lisäksi sovitaan ryhmän kanssa yhteinen helmipalkkiojärjestelmä. Kaikesta hyvästä kaveritoiminnasta ja muusta esimerkillisestä toiminnasta kasvattaja antaa lapsille helmiä tms. pieneen purkkiin. Purkin koko valitaan niin, että se voidaan saada täyteen viikon aikana. Jos purkki saadaan täyteen viikon aikana, pidetään helmijuhla perjantaina jonka lapset ovat äänestäneet. Se voi olla yhteinen elokuva, leikki, tms.. Informoidaan vanhempia ohjeista.

Kasvatuskumppaneina vanhempien kanssa

Päivittäisessä yhteistyössä keskustelemme vanhempien kanssa avoimesti lasten päivästä. Jos joku lapsi joutuu usein ristiriitatilanteisiin, pohdimme yhdessä vanhempien kanssa, miten ehkäistä lapsen joutumista ristiriitatilanteisiin ja miten voisimme yhdessä toimia, jotta tilanteilta jatkossa vältyttäisiin. Sovimme vanhempien kanssa, miten kerromme ristiriitatilanteista. Kannustamme vanhempia kertomaan avoimesti, jos lapsi kertoo tai heistä itsestään tuntuu, että lapsi on joutunut häirinnän tai kiusaamisen kohteeksi tai osallistunut kiusaamistilanteeseen

Jos vanhempi kertoo kiusaamisesta, reagoimme siihen välittömästi: tilannetta havainnoidaan aktiivisesti, jatkossa kysytään "miten on mennyt? Onko lapsi puhunut kiusaamisesta?" Vanhempia pyydetään pitämään henkilökunta ajan tasalla tapahtumista.

